

ПЛАТФОРМА 9
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК 21 СТОЛІТТЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
АДАПТИВНОГО ЛІДЕРСТВА ТА СТАЛОГО СУСПІЛЬСТВА
(ERASMUS+ SEAL ПРОЄКТ)

УДК 378:005.32:502.131.1

Охріменко І.В., д.е.н., професор,
Київський кооперативний інститут
бізнесу і права, м. Київ, Україна

РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТІВ У ФОРМУВАННІ НАВИЧОК АДАПТИВНОГО
ЛІДЕРСТВА ТА СТАЛОГО СУСПІЛЬСТВА

У сучасних умовах глобальних трансформацій, посилення невизначеності та зростання складності соціально-економічних процесів особливої актуальності набуває формування навичок XXI століття, які забезпечують здатність особистості до ефективної адаптації, інноваційного мислення та відповідального лідерства. У цьому контексті університети виступають ключовими інституціями, що формують не лише професійні компетентності, але й ціннісні орієнтири сталого розвитку [1].

Адаптивне лідерство визначається як здатність ефективно реагувати на зміни, управляти невизначеністю та мобілізувати ресурси для досягнення стратегічних цілей в умовах нестабільності. Його формування тісно пов'язане з розвитком таких навичок, як критичне мислення, креативність, емоційний інтелект, комунікація та співпраця [2]. Саме ці навички становлять ядро компетентнісної моделі освіти XXI століття.

Університети, як провідні центри генерації знань, мають унікальні можливості для інтеграції принципів сталого розвитку у навчальний процес. Це реалізується через впровадження міждисциплінарних програм, розвиток проектного навчання, а також залучення студентів до вирішення реальних соціально-економічних проблем [3]. Такий підхід сприяє формуванню системного мислення та відповідального ставлення до ресурсів.

Важливим аспектом є трансформація освітніх програм у напрямі компетентнісного підходу. Традиційна модель передачі знань поступово замінюється моделлю активного навчання, де студент виступає суб'єктом освітнього процесу. Це передбачає використання кейс-методів, симуляцій, групових проєктів та інших інтерактивних форм навчання, які сприяють розвитку адаптивного лідерства [4].

Особливу роль відіграє розвиток soft skills, які забезпечують ефективну взаємодію у професійному та соціальному середовищі. До них належать комунікативні здібності, емоційна стійкість, здатність до командної роботи та управління конфліктами. Формування цих навичок потребує створення відповідного освітнього середовища, що стимулює активність, ініціативність та відповідальність студентів [2].

Крім того, університети виступають платформами для формування громадянської свідомості та соціальної відповідальності. Участь студентів у волонтерських проєктах, соціальних ініціативах та громадських організаціях сприяє розвитку лідерських якостей та усвідомлення ролі особистості у забезпеченні сталого розвитку суспільства.

В умовах післявоєнного відновлення України роль університетів набуває ще більшого значення. Вони стають центрами інновацій, генерації нових ідей та підготовки фахівців, здатних ефективно діяти в умовах кризових ситуацій. Формування адаптивного лідерства у цьому контексті є передумовою забезпечення стійкості та конкурентоспроможності держави [3].

Важливим напрямом діяльності університетів є інтеграція цифрових технологій у навчальний процес. Використання онлайн-платформ, цифрових інструментів та технологій штучного інтелекту розширює можливості для розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та формування цифрових компетентностей, що є невід'ємною складовою навичок XXI століття [4].

Разом з тим, формування адаптивного лідерства потребує системного підходу, який включає не лише зміну змісту освіти, але й трансформацію організаційної культури університетів. Важливими є розвиток академічної доброчесності, підтримка інноваційної діяльності та створення сприятливого середовища для самореалізації студентів і викладачів.

Таким чином, університети відіграють ключову роль у формуванні навичок адаптивного лідерства та забезпеченні сталого розвитку суспільства. Вони виступають не лише освітніми, але й соціальними інституціями, що формують нову генерацію лідерів, здатних ефективно діяти в умовах глобальних викликів. Відповідно подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку інноваційних освітніх моделей, які поєднують теоретичну підготовку з практичним досвідом, а також на оцінювання ефективності впровадження компетентнісного підходу у вищій освіті.

Література

1. UNESCO. Education for Sustainable Development: A Roadmap. Paris: UNESCO Publishing, 2020. 66 p.

2. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2023. Geneva: WEF, 2023. 163 p.
3. OECD. Education at a Glance 2022: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing, 2022. 450 p.
4. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021. 95 p.

УДК 331.108:005.95/.96

Сватюк О.Р., к.е.н., доцент кафедри МПА,
Філь О.Р., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальність ДЗ «Менеджмент»,
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ХХІ СТОЛІТТЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОГО ЛІДЕРСТВА ТА СТАЛОГО СУСПІЛЬСТВА

В умовах війни на Україні є трансформаційні процеси, що зумовлені цифровізацією, глобалізацією та високим рівнем невизначеності. Вони актуалізують необхідність формування навичок ХХІ століття як ключової передумови розвитку адаптивного лідерства та майбутнього забезпечення сталого розвитку суспільства. У межах проєкту ERASMUS+ SEAL особлива увага приділяється інтеграції освітніх інновацій, цифрових інструментів та компетентнісного підходу в систему управління людськими ресурсами.

Аналіз сучасних наукових підходів Тоні Вагнера дозволяє визначити, що до ключових навичок ХХІ століття належать: критичне мислення, креативність, комунікація, командна взаємодія, цифрова грамотність та здатність до безперервного навчання [1]. На думку Рональда Хейфец, вказані компетентності формують основу адаптивного лідерства, що передбачає гнучке реагування на зміни зовнішнього середовища та ефективне управління в умовах невизначеності [2].

Методологічною основою формування зазначених навичок виступає компетентнісний підхід, що передбачає поєднання теоретичних знань із практичними навичками та розвитком поведінкових характеристик персоналу.